

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
1937-22

meddelad i Stockholm den 13 februari 2023

SÖKANDE
AA

KLANDRAT AVGÖRANDE

Regeringens (Infrastrukturdepartementet) beslut den 24 februari 2022, I2021/02487, avseende överklaganden av Energimarknadsinspektionens beslut om förlängning av nätkoncession för en 245 kV luftledning från Bysingsberg till Finnslätten med avgrening till Arosverket, i Västerås kommun, Västmanlands län

SAKEN
Rättsprövning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen förklarar att regeringens beslut ska stå fast.

BAKGRUND

1. För att en starkströmsledning ska få byggas eller användas krävs tillstånd (nätkoncession). Nätkoncession får meddelas endast om anläggningen är lämplig från allmän synpunkt.
2. Energimarknadsinspektionen har beslutat att bevilja Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät) förlängning av nätkoncession för linje avseende en

befintlig 245 kV luftledning från Bysingsberg till Finnslätten med avgrening till Arosverket i Västerås kommun. Beslutet är förenat med vissa villkor, bl.a. att de magnetfältsvärden som redovisats i ansökan inte får överskridas.

3. AA, som äger en fastighet i närheten av ledningen, överklagade beslutet till regeringen.
4. Regeringen avslog AAs överklagande, efter att ha låtit Energimarknadsinspektionen och Svenska kraftnät yttra sig.

YRKANDEN M.M.

5. AA ansöker om rättsprövning av regeringens beslut och yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska upphäva beslutet alternativt återförvisa ärendet till regeringen. Han anför följande.
6. Beslutet har inte tillkommit i rätt ordning. Regeringen har givit Energimarknadsinspektionen och Svenska kraftnät tillfälle att yttra sig över hans överklagande. Regeringen har dock inte gett honom tillfälle att yttra sig över vad motparterna anförde innan ärendet avgjordes.
7. Ledningen påverkar miljö kvalitetsnormer för ytvatten och de ljudeffekter som ledningen alstrar är inte försumbara. Stolparna står på strandskyddat område och ledningen berör riksintressen för järnväg samt vägnät. Ledningen är dessutom störande för friluftsliv och jordbruk. Ledningens magnetfältsvärden är inte heller försumbara och det finns många hotade arter liksom fornlämningar i ledningens omedelbara närhet. Beslutet strider därför mot 2 kap. 8 och 11 §§ ellagen (1997:857) samt 2 kap. 1 § lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m. Beslutet utgör också ett obefogat ingrepp i hans äganderätt.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET**Rättslig reglering m.m.**

8. Av 1 och 3 §§ lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut framgår att en enskild får ansöka hos Högsta förvaltningsdomstolen om rättsprövning av sådana beslut av regeringen som innefattar en prövning av den enskildes civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.
9. Enligt 7 § ska Högsta förvaltningsdomstolen upphäva regeringens beslut om det strider mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett eller som klart framgår av omständigheterna. Detta gäller dock inte om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet.
10. Rättsprövningen innefattar, förutom ren lagtolkning, även sådana frågor som faktabedömning och bevisvärdering samt frågan om beslutet strider mot kraven på saklighet, opartiskhet och allas likhet inför lagen. Prövningen omfattar också fel i förfarandet som kan ha påverkat utgången i ärendet. Om de tillämpade rättsreglerna är så utformade att det föreligger en viss handlingsfrihet vid beslutsfattandet, omfattar rättsprövningen frågan om beslutet rymms inom handlingsfriheten (jfr prop. 1987/88:69 s. 23 ff. och 234).
11. Enligt den i målet tillämpliga lydelsen av ellagen gäller följande.
12. Enligt 2 kap. 1 § får en elektrisk starkströmsledning inte byggas eller användas utan tillstånd (nätkoncession). Av 6 § framgår att nätkoncession får meddelas endast om anläggningen är lämplig från allmän synpunkt.

13. Av 2 kap. 11 § framgår att en nätkoncession ska förenas med de villkor som behövs för att skydda allmänna intressen och enskild rätt samt de villkor för anläggningens utförande och nyttjande som behövs av säkerhetsskäl eller som av annat skäl behövs från allmän synpunkt. Av 8 § följer att en nätkoncession för linje inte får strida mot en detaljplan eller områdesbestämmelser. Vid prövning av frågor om meddelande av nätkoncessioner för linje ska lagen om hushållning med naturresurser m.m. tillämpas.
14. Enligt 2 kap. 1 § i den numera upphävda lagen om hushållning med naturresurser m.m. ska mark- och vattenområden användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Företräde ska ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

15. Av regeringens beslut framgår att regeringen instämt i Energimarknadsinspektionens bedömning avseende ledningens omgivningspåverkan och dess allmänna lämplighet.
16. Högsta förvaltningsdomstolen konstaterar att de i målet tillämpliga bestämmelserna i ellagen och lagen om hushållning med naturresurser m.m. är allmänt hållna och ger myndigheterna ett förhållandevis stort utrymme för bedömningar. Regeringens beslut kan därför inte anses strida mot bestämmelserna i ellagen, lagen om hushållning med naturresurser m.m. eller någon annan rättsregel på det sätt som sökanden har angett. Inte heller i övrigt har det framkommit att regeringen vid beslutsfattandet skulle ha felbedömt fakta eller överskridit gränserna för det handlingsutrymme som de aktuella bestämmelserna ger.

17. Energimarknadsinspektionen och Svenska kraftnät har yttrat sig i ärendet hos regeringen. Regeringen avgjorde ärendet utan att ge AA tillfälle att yttra sig över de inkomna handlingarna. Även om en kommunikation med AA enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening tett sig naturlig saknas grund för att anta att en sådan skulle ha lett till att ärendet hos regeringen fått en annan utgång. Att regeringen inte har berett AA tillfälle att yttra sig utgör därför inte skäl för att upphäva regeringens beslut.
18. Det framgår inte heller klart av omständigheterna i målet att beslutet på annat sätt strider mot någon rättsregel. Regeringens beslut ska därför stå fast.

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Per Classon, Inga-Lill Askersjö, Linda Haggren och Martin Nilsson.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Emma Millberg.